

Albulena HAXHIU, ministre e Drejtësisë

Fjalë përshëndetëse

Është një kënaqësi e veçantë t'ju takoj në këtë Konferencë ku diskutohet për *“Rolin e grave në jetësimin e shtetit të Kosovës”*, dhe periudha për të cilën po flasim është pikërisht etapa kur populli shqiptar i Kosovës përjeton një ngritje masive në rezistencë, në angazhimin direkt për çlirim përmes lëvizjeve të mëdha popullore nga njëra anë dhe arsimimit të vazhdueshëm drejt të gjitha katedrave universitare të asaj kohe.

Nëse në botën perëndimore gratë angazhoheshin për përmirësimin e pozitës së gruas në shoqëritë e vendeve të tyre, gratë në Kosovë kishin obligime të shtuara, ngaqë do të duhej një përkushtim i kujdesshëm, plot guxim dhe vigjilencë dhe të thyenin tabutë ku gratë përbashkoheshin krahas burrave në të njëjtin qëllim, çlirimin e plotë të vendit nga regjimi i Jugosllavisë së atëhershme dhe njëkohësisht duke afirmuar rëndësinë e pjesëmarrjes aktive të gruas në të gjitha proceset kolektive të aspiratave të popullit tonë.

Pra, është periudha kur gratë marrin një rol aktiv jo vetëm për jetën e tyre, por, bartin mbi supë krahas burrave një përgjegjësi për orientimin publik politik të çështjes kombëtare, një kundërpërgjigje ndaj shtypjes së dhunshme dhe padrejtësive të panumërta, kohëra të cilat nuk e kishin aq vëmendjen ndërkombëtare, për të mos thënë fare, ndërkohë që ishte periudhë e diktaturës nga njëra anë dhe një fashizmi aktiv ndaj popullit shqiptar në anën tjetër. Kjo rezistencë aktive popullore, që kërkonte barazi dhe angazhohej për çlirim të popullit, acaroi edhe më tej mendjet fashiste të cilët nuk mund të praninin ngritjen dhe zhvillimin e hovshëm shqiptar, e për pasojë do të suprimonin autonominë e Kosovës, si masë disiplinuese edhe

parandaluese e këtij zgjimi kolektiv mbase të pashembullt diku tjetër. Kjo situatë shtoi ashpërsi të masave të regjimit të Serbisë ndaj popullit shqiptar duke dëbuar mijëra punëtorë nga vendet e punës dhe duke dëbuar studentët nga hapësirat e tyre universitare. Një luftë e tmerrshme speciale e cila përcillej edhe me burgosje të veprimtarëve politikë nga të cilat kishte edhe gra nga vende dhe rajone të ndryshme të Kosovës.

Sipas Franc Fanonit, një sociolog dhe shkrimtar i nivelit botëror, i cili kishte trajtuar me një kujdes të veçantë marrëdhëniet koloniale, thoshte se gratë duhet të bëhen pjesë e një lëvizjeje të përbashkët për të kundërshtuar sistemin e padrejtë. Ato duhet të bëhen pjesë e një lëvizjeje të përbashkët për të arritur një ndryshim të vërtetë dhe për të ndërtuar një shoqëri të drejtë. Në rastin e Kosovës, gratë kanë bërë pikërisht këtë. Ato kanë qenë pjesë e lëvizjeve popullore që kërkonin liri dhe pavarësi, të predispozuar për të garantuar një shoqëri të drejtë. Ato kanë luftuar kundër pushtuesit duke u rreshtuar edhe në luftën çlirimtare të armatosur dhe janë angazhuar aktivisht edhe në afirmimin ndërkombëtar të kauzës. Sfidat e ndryshme e kanë përcjellë popullin e Kosovës gjatë këtyre dekadave dhe nuk do mend të kuptohet se te gratë është manifestuar me vështirësi të shumëfishta, marrë parasysh pozitën e saj në familje, në shoqëri dhe kufizimet që ka pasur kryesisht për shkak të detyrave të paracaktuara, që lidhen me shkaqet e mendësisë patriarkale.

E krejt këto vështirësi nuk e ndalën asnjëherë arsimimin e vajzave dhe grave për të rezultuar çdoherë e më shumë prezencë dhe ndikim direkt në të gjitha sferat e shoqërisë dhe sot duke qenë protagoniste në vendimmarrje dhe orientime politike. Kemi mjaftueshëm arsye për të qenë krenarë dhe për t'u ndier të sigurt se shteti i Kosovës dhe shoqëria jonë do të aspirojnë përherë e më shumë drejt sukseseve të reja, sepse vendi ynë është zhvilluar krahas kontributit të paçmueshëm të grave të cilat janë të ndërlidhura me të arriturat e vendit tonë dhe kjo është një rrugë e sigurt e emancipimit dhe zhvillimit të plotë të shoqërisë dhe shtetit tonë demokratik.

Të nderuar pjesëmarrës,

Një studente do të luajë rolin e saj aktiv në përpjekjen për barazi, aty ku jeton e studion, kurse një politikane mund të marr vendime dhe të orientojë politika që mundësojnë realizimin e

angazhimit aktiv të përpjekjes për barazi, përpjekje e kaq shumë të rejave e të rinjve që aktivisht e bëjnë këtë, kudo në botë.

Kosova prosperon të jetë një shtet shembull i demokracisë dhe zhvillimit, sepse ka një shoqëri të etur për ta bërë këtë, përkundër vështirësive e interesave të grupeve të ndryshme. Evropës po i afrohem çdoherë e më shumë dhe në familjen e saj po shtojmë një rini të mrekullueshme, së cilës padrejtësisht iu mohua për kaq shumë vjet mundësia për të aspiruar më lart. Përkundër kësaj në vazhdimësi kemi gra e vajza të cilat po dëshmojnë edhe nga jashtë për kapacitetet që mund t'i kontribuojnë tashmë jo vetëm vendit të tyre, por edhe më gjerë dhe patjetër që na duhen edhe kushte më të mira për arsimim kolektiv të të rinjve, për të ngritur një nivel të përgjithshëm të arsimimit dhe emancipimit shoqëror gjithandej vendit, për të ngritur edhe më lart shtetin tonë, me fokus barazinë e plotë gjinore dhe barazinë e përgjithshme të shoqërisë.

Ju faleminderit!